

Metodologia de l'estudi de la filologia catalana

Codi: 100711

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OB	2	1
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Josep Pujol Gómez

Correu electrònic: Josep.Pujol@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Albert Tomas Monso

Francesc Josep Gómez Martín

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

Aquest curs ofereix una introducció pràctica als estudis de Filologia Catalana en un context europeu. S'hi combinen coneixements bàsics d'ordre històric i instrumental, tots imprescindibles per al progrés de l'alumne en altres cursos del Grau, siguin de literatura o de llengua (però no de lingüística sincrònica). A més, inclou sessions dedicades a la pràctica de la redacció acadèmica amb correcció ortogràfica i gramatical, que l'estudiant pot millorar per mitjà d'un manual amb instruccions i exercicis.

Al final del curs, l'estudiant haurà de mostrar un coneixement general dels continguts més importants i la capacitat d'exposar-los en una redacció. La correcció ortogràfica i gramatical serà un factor determinant de l'avaluació final.

Competències

Estudis de Català i Espanyol

- Conèixer i saber interpretar la justificació filològica, teòrica i històrica de la normativa lingüística vigent.
- Conèixer i utilitzar adequadament els recursos tradicionals i electrònics propis de la llengua i la literatura espanyoles i ser capaç d'elaborar un treball acadèmic amb aquests recursos.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.

- Dominar la llengua espanyola i utilitzar la terminologia pròpia i específica dels estudis literaris i lingüístics, i aplicar-ho a l'àmbit acadèmic i professional.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Estudis d'Anglès i Català

- Conèixer i saber interpretar la justificació filològica, teòrica i històrica de la normativa lingüística vigent.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar els factors polítics, socials i culturals que condicionen l'ús de la llengua catalana i la seva evolució al llarg de la història i en la societat multicultural actual.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar els coneixements sobre la llengua estàndard a les diferents condicions d'ús.
2. Aplicar adequadament els coneixements adquirits per obtenir dades i utilitzar fonts documentals aplicables a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.
3. Aplicar adequadament els principis preceptius de la llengua estàndard i dels registres cultes actuals i tenir en compte la problemàtica i les condicions d'ús.
4. Aplicar adequadament i reflexivament els principis prescriptius de la llengua catalana estàndard oral i escrita.
5. Aplicar els coneixements adquirits sobre la llengua estàndard a la detecció d'interferències lingüístiques.
6. Aplicar els coneixements sobre la llengua estàndard al camp audiovisual i a les noves tecnologies.
7. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
8. Buscar, seleccionar i gestionar informació de forma autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
9. Citar correctament les fonts bibliogràfiques i informàtiques utilitzades en la confecció de treballs acadèmics.
10. Construir un text escrit amb correcció gramatical i lèxica.
11. Construir un text oral amb correcció gramatical i lèxica.
12. Conèixer i discriminar els principals manuals de llengua i literatura espanyoles.
13. Discernir entre els diferents models lingüístics presents en diferents àmbits d'ús.
14. Discriminar, entre els recursos disponibles per a la llengua i la literatura espanyoles, els que són més útils per a cada àmbit d'estudi.
15. Dominar l'expressió oral i escrita en llengua catalana.

16. Elaborar textos amb sentit crític i claredat expositiva.
17. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics.
18. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
19. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
20. Identificar les tècniques i les disciplines auxiliars de la filologia.
21. Interpretar la informació normativa localitzada als webs d'institucions normatives a Internet.
22. Interpretar la problemàtica i les condicions de l'ús de la llengua catalana en una societat multicultural.
23. Interpretar textos en profunditat i aportar arguments per fer-ne l'anàlisi crítica.
24. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.
25. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
26. Produir textos escrits i orals amb correcció normativa.
27. Realitzar treballs escrits i presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
28. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
29. Treballar autònomament en l'estudi sincrònic i diacrònic de la llengua i la literatura catalanes.
30. Utilitzar adequadament les eines de consulta gramatical i lèxica.
31. Utilitzar adequadament les fonts d'adaptació i creació terminològica.
32. Utilitzar amb eficàcia les principals bases de dades i corpus textuals, així com els llocs d'interès d'Internet, fons de biblioteca i recursos electrònics específics de la filologia.
33. Utilitzar els recursos lingüístics adequats per a la producció de textos acadèmics de tots els gèneres.
34. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.

Continguts

1. Presentació, prova de nivell i correcció
2. Història de la filologia
3. Instruments lexicogràfics i gramaticals
4. L'edició de textos
5. Tipografia
6. Notes i referències bibliogràfiques
7. Periodització de la cultura literària occidental
8. El comentari de text: poesia i llengua
9. L'assaig: resum i argumentació
10. Panorama de la ressenya crítica

El pla d'estudis del grau filològic combinats es troba en procés d'actualització, de manera que aquesta assignatura s'imparteix amb docència alternativa amb l'assignatura Fonaments de filologia catalana, de la qual podeu consultar la Guia Docent a la fitxa web del Grau en Filologia Catalana: estudis de literatura i lingüística.

Metodologia

Les classes combinaran teoria i, sobretot, pràctica d'anàlisi i de redacció de textos. L'exposició dels continguts teòrics anirà acompanyada d'exemples i d'exercicis que es treballaran a classe. L'alumne disposarà d'un dossier amb textos, exercicis i un repetitori d'errors gramaticals freqüents.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. L'estudiant trobarà també al Campus Virtual la descripció detallada dels exercicis escrits i de la prova final, els materials docents i les informacions necessàries per al seguiment de l'assignatura. Si en algun moment cal modificar la modalitat docent a causa de l'emergència sanitària, els professors informaran dels canvis en la programació i en la metodologia.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exercicis escrits i orals a l'aula	30	1,2	
Exposicions teòriques del programa	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Anàlisi de textos	30	1,2	
Exercicis complementaris	20	0,8	
Tipus: Autònomes			
Consulta d'instruments	10	0,4	
Estudi de la normativa i la propietat gramatical	20	0,8	

Avaluació

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades per mitjà de la participació a classe (10%), d'exercicis i redaccions (30%), una prova escrita a mig semestre (10%) i una prova escrita final (50%).

El requisit mínim per a ser avaluat és la presentació de 2/3 parts dels exercicis i proves del curs.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor informará l'alumnat a través de Moodle del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

La qualificació mínima per a aprovar l'assignatura és 5. Podrà optar a la recuperació l'estudiant que hagi obtingut una qualificació final compresa entre 3,5 i 4,9 i hagi estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats equivalents a dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura. La recuperació consistirà en una prova de síntesi de les dues proves del curs (prova 1 i prova final). La qualificació màxima de la recuperació és 5.

En el cas que l'estudiant faci qualsevol irregularitat que pugui fer variar de manera significativa la qualificació d'un acte d'avaluació, aquest acte es qualificarà amb 0, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes d'avaluació, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

En el cas que les proves no es puguin fer presencialment se n'adaptarà el format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Les presentacions a classe es faran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis de redacció	20%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34
Prova integral a final de curs	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34

Bibliografia

Bibliografia

Amadeo, Imma, i Jordi Solé, *Curs pràctic de redacció* (Barcelona: Educaula, 1996).

Badia, Jordi, et al., *El llibre de la llengua catalana* (Barcelona: Castellnou, 2004).

Blecua, Alberto, *Manual de crítica textual* (Madrid: Castalia, 1983).

Cassany, Daniel, *Esmolar l'eina. Guia de redacció per als professionals* (Barcelona: Empúries, 2007).

Coromina, Eusebi, et al., *El treball de recerca: procés d'elaboració, memòria escrita, exposició oral i recursos* (Vic: Eumo, Universitat de Vic, 2000).

Gabinet de Llengua Catalana, *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*, 2a ed. (Bellaterra: Gabinet de Llengua Catalana, Universitat Autònoma de Barcelona, 1995).

Garolera, Narcís (ed.), *Anàlisis i comentaris de textos literaris catalans*, 4 vols. (Barcelona: Curial, 1982-1985).

Garolera, Narcís (ed.), *Textos literaris catalans. Lectures i interpretacions*, 2 vols. (Barcelona: Columna, 1994-1995).

Kraye, Jill (ed.), *The Cambridge Companion to Renaissance Humanism* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996). Trad. cast. *Introducción al humanismo renacentista* (Cambridge: Cambridge University Press, 1998).

Martínez-Gil, Víctor (coord.), *Models i criteris de l'edició de textos* (Barcelona: UOC, 2013).

Mestres, Josep M., *Manual d'estil. La redacció i l'edició de textos* (Vic: Eumo, 1995).

Morison, Stanley, *First Principles of Typography* (Cambridge: Cambridge University Press, 1951). Trad. cast. *Principios fundamentales de la tipografía* (Barcelona: Ediciones del Bronce, 1998).

Pujol, Josep M., i Joan Solà, *Ortotipografia. Manual de l'autor, l'autoeditor i el dissenyador gràfic* (Barcelona: Columna, 1995).

Quetglas, Pere, *Elementos básicos de filología y lingüística latinas* (Barcelona: Universitat de Barcelona, 2006).

Reynolds, L. D, i N. G. Wilson, *Scribes & Scholars. A Guide to the Transmission of Greek & Latin Literature*, 3^a ed. (Oxford: Oxford University Press, 1991). Trad. cast. *Copistas y filólogos: Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina* (Madrid: Gredos, 1986).

Rigo, A. i Genescà, G., *Tesis i treballs: aspectes formals* (Vic: Eumo, 2000).

Solà, Joan, i Josep M. Pujol, *Tractat de puntuació* (Barcelona: Columna, 1990).

Enllaços

Associació d'Escriptors en Llengua Catalana: www.escriptors.cat

Arxiu de Revistes Catalanes Antigues (ARCA): www.bnc.cat/digital/arca

Argumenta: http://wuster.uab.cat/web_argumenta_obert/index.html

Biblioteca de Catalunya: <http://www.bnc.cat/>

Biblioteca Virtual Joan Lluís Vives: <http://www.lluisvives.com/>

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals: portal lingüístic: <http://esadir.cat>

Corpus Informatitzat del Català Antic: www.cica.cat

Culturcat: www.culturcat.cat

Diccionari català-valencià-balear (DCVB): dcvb.iecat.net

Diccionari de la Lengua Catalana (DIEC2): <http://dlc.iec.cat>

Espais Escrits: www.espaisescrits.cat

Gramàtica essencial de la llengua catalana (IEC): <https://geiec.iec.cat>

Gramàtica zero (UV): http://www.spluv.es/PDFS/gramatica_zero.pdf

Gran Enciclopèdia Catalana (GEC): <http://www.enciclopedia.cat/>

Institut d'Estudis Catalans (IEC): Recursos lingüístics: <https://www.iec.cat/llengua/recursos.asp>

Institució de les Lletres Catalanes: www.gencat.cat/cultura

Llengua Catalana a Gencat.cat: www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat

Mapa Literari Català: www.mapaliterari.cat

Narpan. Espai virtual de literatura i cultura medieval: <http://www.narpan.net/>

Optimot: Consultes lingüístiques: <https://aplicacions.llengua.gencat.cat/llc/AppJava/index.html>

Revistes Catalanes amb Accés Obert (RACO): <http://www.raco.cat/index.php/raco>

Traces. Base de dades de llengua i literatura catalanes: <http://www.traces.uab.cat>

Universitat Oberta de Catalunya. Servei lingüístic: <http://www.uoc.edu/serveilinguistic/home/index.html>

Programari

No n'hi ha.